

Οτι θέατρον ἐγενήθημεν τῷ κόσμῳ καὶ ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώποις. ἡμεῖς μωροὶ διὰ Χριστόν, ὑμεῖς δὲ φρόνιμοι ἐν Χριστῷ· ἡμεῖς ἀσθενεῖς, ὑμεῖς δὲ ἰσχυροί· ὑμεῖς ἔνδοξοι, ἡμεῖς δὲ ἄτιμοι. ἄχρι τῆς ἄρτι ὥρας καὶ πεινώμεν καὶ διψῶμεν καὶ γυμνιτεύομεν καὶ κολαφιζόμεθα καὶ ἀστατοῦμεν καὶ κοπιῶμεν ἐργαζόμενοι ταῖς ἰδίαις χερσίν· λοιδορούμενοι εὐλογοῦμεν, διωκόμενοι ἀνεχόμεθα, δυσφημούμενοι παρακαλοῦμεν· ὡς περικαθάρματα τοῦ κόσμου ἐγενήθημεν, πάντων περίφημα, ἕως ἄρτι.

Α Κορ' 6 9-13

Ὁ Ὅσιος Ἀνδρέας ὁ διὰ Χριστὸν Σαλός

Ὁ Βίος τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου συντάχθηκε ἀπὸ τὸν πρεσβύτερο Νικηφόρο τῆς Ἁγίας Σοφίας Κωνσταντινουπόλεως, περὶ τὰ μέσα τοῦ 10^{ου} αἰῶνος μ.Χ. (956 – 959 μ.Χ.), ἐπὶ βασιλείας τοῦ Κωνσταντίνου Ζ' Πορφυρογέννητου.

Ὁ Ἅγιος Ἀνδρέας, ὁ διὰ Χριστὸν σαλός, καταγόταν ἀπὸ τὴν Σκυθία καὶ ἔζησε κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ αὐτοκράτορος Λέοντος ΣΤ' τοῦ Σοφοῦ (886 – 912 μ.Χ.). Ἀπὸ παιδικὴ ἡλικία εἶχε πωληθεῖ ὡς δούλος σὲ κάποιον πρωτοσπαθάριο καὶ στρατηλάτη τῆς Ἀνατολῆς, ὀνομαζόμενο Θεόγνωστο, ἄνδρα ἐνάρετο καὶ εὐσεβή, ὁ ὁποῖος τόσο ἀγάπησε τὸν μικρὸ Ἀνδρέα, ὥστε τὸν μεταχειρίστηκε ὡς υἱό του, φροντίζοντας γιὰ τὴν ἐπιμελὴ καὶ θεοσεβὴ μόρφωση αὐτοῦ.

Τὸν Ἀνδρέα εἴλκυαν περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλο τὰ ἱερὰ γράμματα καὶ ἰδιαίτερα οἱ Βίοι καὶ τὰ Μαρτύρια τῶν ἀγωνιστῶν τῆς Χριστιανικῆς πίστεως. Τέτοιος δὲ ὑπῆρξε ὁ ζῆλος του πρὸς αὐτά, ὥστε ἀποκλήθηκε «σαλός» (μωρός), διότι ὁ ζῆλος του αὐτὸς τὸν ὠθοῦσε πολλές φορές στὸ νὰ ὑπομένει ἐμπαιγμούς, ταπεινώσεις καὶ βαριεὲς ὕβρεις καὶ νὰ προβαίνει σὲ διαβήματα ποὺ κρίνονται ὡς ἀνισόρροπα καὶ ἐκκεντρικά. Ἀλλὰ ἐκεῖνος ὑπέμενε τοὺς ἐξευτελισμούς, παρηγορούμενος ἀπὸ τὸ ὅτι πολλές φορές πετύχαινε νὰ ἐπαναφέρει στὴν εὐθεία ὁδὸ παραστρατημένους ὑπάρξεις.

Ἀλλὰ ὁ Ἅγιος Ἀνδρέας διακρινόταν καὶ γιὰ τὴν φιλάνθρωπία καὶ τὴν ἀγαθοποιία του. Ὅχι μόνο μοιραζόταν τὰ ὑπάρχοντά του μὲ τοὺς φτωχοὺς, ἀλλὰ προσέφερε ὅ,τι εἶχε καὶ ὁ ἴδιος ἔμενε νηστικός καὶ γυμνός. Σὲ ἐκείνους ποὺ τὸν παρατηροῦσαν γιὰ τὶς ὑπερβολικὲς ἀγαθοεργίες του, ὑπενθύμιζε τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου «*ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε*», καὶ τοὺς ἔλεγε ὅτι στὸ πρόσωπο κάθε ἀνθρώπου, καὶ μάλιστα τοῦ πάσχοντος ἀδελφοῦ, ἔβλεπε τὸν Χριστό.

Ὁ Ἅγιος, σὲ μία ὀλονύκτια Ἀκολουθία στὸ ναὸ τῶν Βλαχερνῶν εἶδε τὴ Θεοτόκο στὸν οὐρανὸ προσευχόμενη καὶ σκέπουσα τὸ λαὸ μὲ τὸ τίμιο ὠμοφόριό της († 1 καὶ † 28 Ὀκτωβρίου).

Κάποια ἡμέρα συνέβη κάτι παράδοξο στὸ θεράποντα τοῦ Κυρίου. Κατὰ τὴν συνήθειά του, γιὰ νὰ μὴν γνωρίζει κανεὶς τὴν ἐργασία του στοὺς προθάλαμους τῶν ἐκκλησιῶν, ὅπου προσευχόταν, πορευόταν κρυφὰ πρὸς τὸ ναὸ τῆς Πανυμνήτου Θεοτόκου, στὴν ἀριστερὰ στοὰ τῆς ἀγορᾶς τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου. Ἔτυχε, τότε, κάποιο παιδί νὰ διέρχεται τὴ λεωφόρο, ἐκτελώντας διαταγὴ τοῦ κυρίου του. Ὁ Ὅσιος πήγαινε πρὸς τὸ ναὸ γιὰ νὰ προσευχηθεῖ· τὸ παιδί τάχυνε τὸ βῆμα του καὶ τὸν πρόφθασε, χωρὶς ὁ Ὅσιος νὰ τὸ ἀντιληφθεῖ. Ὅταν ἔφθασε πρὸ τῶν πυλῶν τοῦ ναοῦ ὁ Ἀνδρέας, Θεοῦ θέλοντος, ἐξέτεινε τὴ δεξιὰ του χεῖρα καὶ ἀφοῦ σφράγισε μὲ τὸ σημεῖο τοῦ τιμίου Σταυροῦ τὶς πύλες, αὐτὲς εὐθὺς ὑποχώρησαν. Εἰσῆλθε στὸ ναὸ καὶ ἄρχισε τὶς προσευχάς, μὴ γνωρίζοντας ὅτι κάποιος τὸν παρακολουθοῦσε. Τὸ παιδί, τὸ ὁποῖο ἀκολουθοῦσε τὸν Ὅσιο, γνῶριζε ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἦταν σαλός. Ὅταν τὸν εἶδε νὰ ἀνοίγει αὐτομάτως τὶς πύλες τοῦ ναοῦ, ἔφριξε καὶ κυριεύθηκε ἀπὸ τρόμο· ἔλεγε, λοιπόν, στὸν ἑαυτό του: «*Ποιὸν δούλο τοῦ Θεοῦ οἱ κατὰ ἀλήθειαν μωροὶ σαλὸ ὀνομάζουν! Πόσο μεγάλος ἅγιος εἶναι, καὶ ἐμεῖς οἱ ἀνόητοι ἀγνοοῦμε! Πόσους κρυφοὺς δούλους ἔχει ὁ Θεὸς καὶ οὐδεὶς γνωρίζει τὰ περὶ αὐτῶν!*».

Αὐτὰ λογιζόταν τὸ παιδί καὶ πλησίασε, γιὰ νὰ μάθει τί κάνει ὁ Ἅγιος ἐντὸς τοῦ ναοῦ· βλέπει, λοιπόν, αὐτὸν πρὸ τοῦ ἄμβωνος νὰ κρέμεται στὸν ἀέρα καὶ νὰ προσεύχεται. Κατεπλάγη ἀπὸ τὸ παράδοξο τοῦτο θέαμα καὶ ἀναχώρησε, γιὰ νὰ ἐκτελέσει τὴν διαταγὴ τοῦ κυρίου του. Ὁ Ὅσιος τελείωσε τὴν προσευχή του καὶ ἔφυγε. Ἐξερχόμενος ἀπὸ τὸ ναὸ, ἀσφάλισε πάλι τὶς θύρες μὲ τὸ σημεῖο τοῦ Σταυροῦ. Τότε ἀντιλήφθηκε τὴν παρουσία τοῦ παιδιοῦ καὶ λυπήθηκε, ἐπειδὴ κάποιος οἰκέτης ἔγινε θεατῆς τῶν συμβάντων· ἀνέμενε τὴν ἐπιστροφή τοῦ παιδιοῦ, γιὰ νὰ τοῦ παραγγεῖλει νὰ μὴν ἀποκαλύψει τὰ περὶ τοῦ Ὀσίου. Συνάντησε τὸ παιδί καὶ εἶπε: «*Φύλαξε, τέκνον, ὅλα ὅσα εἶδες στὸν τόπο τοῦτο καὶ θὰ ἔχεις τὸ ἔλεος τοῦ Κυρίου τοῦ Θεοῦ*».

Μία ἡμέρα, πρὸς τὸ τέλος τῆς ἀγίας Τεσσαρακοστῆς, ὁ λαὸς τῆς βασιλευούσης τῶν πόλεων, τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐπευφημοῦσε τὸν Δεσπότη Χριστὸ μετὰ βαίῶν καὶ ὕμνων. Βλέπει, τότε, ὁ μακάριος Ἀνδρέας, κάποιον γέροντα, ὠραῖο κατὰ τὴν ἐξωτερικὴ ἐμφάνιση, νὰ εἰσέρχεται στὸ ναὸ τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας. Πλήθος λαοῦ τὸν ἀκολουθοῦσε, μὲ βᾶϊα καὶ σταυρούς, οἱ ὁποῖοι ἔλαμπαν ὡς ἀστραπή· μελωδοῦσαν μέλος τερπνόν, ἡδὺ καὶ σωτήριο. Ὁ ἕνας στὸν ἄλλο παραχωροῦσε τὸ προβάδισμα καὶ ὅλοι κατευθύνονταν πρὸς τὸν ἄμβωνα. Ὁ γέροντας ἐκεῖνος κατεῖχε κινύρα καὶ ἔκρουε τὶς χορδὲς συνοδεύοντας τοὺς ψάλτες. Ὁ μακάριος ἐτέρπετο ἀπὸ τὸ θέαμα καὶ τὴν ψαλμωδία· σκίρτησε καὶ

εἶπε: «Μνήσθητι Κύριε τοῦ Δαβὶδ καὶ πάσης τῆς πραότητος αὐτοῦ. Ἴδού, ἀκούσαμε τὴν Κυρία τὴν Κυριοπρεσβεύτρια καὶ τὴν εὐρήκαμε ὅμοια πρὸς τὴ Σοφίαν τὴν τερπνὴν».

Αὐτὰ ἔλεγε ὁ Ἅγιος. Κάποιοι ἀπὸ τοὺς παρευρισκόμενους σοφοὺς ἔλεγαν: «Πῶς, σαλέ; Ἀναφέρεται στὸ στίχο αὐτὸ τοῦ ψαλμοῦ ἢ Παναγία; Τὶ εἶναι αὐτὰ τὰ ὁποῖα λέγεις;». Καὶ ἔξ αἰτίας τῆς ἄγνοιάς τους γέλασαν καὶ ἀναχώρησαν. Ὁ μακάριος τὰ ἔλεγε αὐτὰ ἐπειδὴ εἶδε τὸν Δαβὶδ μὲ ἄλλους Προφῆτες νὰ ἔχουν ἔλθει ἐκεῖ.

Ἔτσι θεοφιλῶς ἔζησε ὁ διὰ Χριστὸν σαλὸς Ἅγιος Ἀνδρέας καὶ κοιμήθηκε μὲ εἰρήνη σὲ ἡλικία ἐξήντα ἕξι ἐτῶν. Εὐθὺς εὐωδίασαν μύρα καὶ θυμιάματα στὸν τόπο ἐκεῖνο, ὅπου ἄφησε τὸ πνεῦμα του ὁ Ἅγιος. Μία γυναίκα φτωχὴ, ἡ ὁποία διέμενε πλησίον ὀσφράνθηκε τὴν ἡδύπνοο καὶ ἀσύγκριτη εὐωδία. Τὴν ἀκολούθησε, λοιπόν, αὐτὴ καὶ ἔφθασε στὸν τόπο ἐκεῖνο ὅπου ἔκειτο ὁ Ἅγιος. Βρῆκε τὸν μακάριο νεκρὸ· ἤδη δὲ ἀνέβλυζε μύρο ἀπὸ τὸ τίμιο λείψανό του. Ἔτρεξε, λοιπόν, καὶ ἀνήγγειλε τὸ θαῦμα, ἐπικαλούμενη μὲ ὄρκο ὡς μάρτυρα τὸν Θεό. Πολλοὶ συγκεντρώθηκαν τότε, ἀλλὰ δὲν βρῆκαν τὸ τίμιο λείψανο τοῦ Ἁγίου. Τοὺς προκαλοῦσε κατάπληξη, ὅμως, ἡ εὐοσμία τοῦ μύρου καὶ τῶν θυμιαμάτων. Ὁ Κύριος, ὁ Ὅποιος γνωρίζει τὰ κρίματα ἐκάστου καὶ τὰ ἀπόκρυφα κατορθώματα τοῦ Ἁγίου, μετέθεσε τὸ λείψανο τοῦ Ἁγίου.

Προσευχὴ τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου πρὸς τῆς μακαρίας κοιμήσεώς του

«Ὁ Πατέρας, ὁ Υἱὸς καὶ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, Τριάς ἢ ζωοποιὸς καὶ ὁμοούσιος, σύνθρονος καὶ ἀμέριστος, παρακαλοῦμέν Σε οἱ πένητες, οἱ ξένοι, οἱ πτωχοὶ καὶ γυμνοί· οἱ μὴ ἔχοντες ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνει· ἔνεκεν τοῦ ὀνόματός Σου κλινόμεν τὸ γόνυ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, τῆς καρδίας καὶ τοῦ πνεύματος καὶ δεόμεθά Σου καὶ ἱκετεύομέν Σε, τὸν Θεόν, τὸ φοβερὸν ὄνομα Σαβαώθ· ἀγαθὲ καὶ ἅγιε Δέσποτα, πλαστουργέ, ποιητά, παντοκράτωρ κλίνον τὸ οὔς σου καὶ πρόσδεξε εὐμενῶς τὴν ἱκετήριον δέησιν ἡμῶν τῶν ταπεινῶν καὶ ἀξιώσόν μας νὰ ἁγιασθῶμεν, ἐν τῇ δυνάμει καὶ τῷ ὀνόματί Σου, Κύριε, οἰκτίρμον, ἐλεῆμον, μακρόθυμε καὶ πολυέλεε. Ἐλθέ, Πατέρα, Υἱὲ καὶ Πνεῦμα Ἅγιο· ἐλθέ, τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, μετὰ συμπαθείας διὰ τὰ παραπτώματά μας, τὰ ἐν λόγῳ ἢ ἔργῳ ἢ ἐν ἐνθυμήσει ἢ διανοίᾳ. Πάριδε καὶ ἄφες ταῦτα ἀγαθὲ, εὐσπλαχνε, ἐλεῆμον, πολυέλεε. Καὶ μὴ μᾶς καταισχύνης· μὴ μᾶς ἀπορρίψης ἀπὸ τοῦ προσώπου Σου· Σύ, ὁ Ὅποιος ἀπὸ ἀγάπην ὑπερβολικὴν καὶ γλυκυτάτην φιλανθρωπίαν, κάμπτεσαι ἀπὸ τὰς προσευχὰς τῶν φίλων Σου».

Ημ. Εορτῆς: 28 Μαΐου